

२ चम्बायां जलशक्तिविभागे ३९४ पेयजलयोजनाः पुनर्स्थापिताः १०० कोटिरुप्यकाणां क्षणिः - मुकेश अग्रिहोत्री

३ देशं वोक्ल फॉर लोकल इति मंत्रेण सह आत्मनिर्भर भारतम् विकसित भारतम् भविष्यति- मनकीबातकार्यक्रमः

४ गोकर्णेन एकः वैष्णवब्राह्मणः मुख्यश्रोतृरूपेण तत्र नियुक्तः । ततः सः प्रथमस्कन्धतः हि स्पष्टस्वरेण कथां श्रावयितुम्

सुभाषितम्

न हि कश्चित् विजानाति,
किं कस्य श्वो भविष्यति।
अतः श्वः करणीयानि,
कुर्यादद्यैव बुद्धिमान्॥

अर्थात्- कल क्या होगा यह कोई नहीं जानता, इसलिए कल के करने योग्य कार्य को आज कर लेने वाला ही बुद्धिमान है।

प्रतिदिन नवीनतम
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
७८७६६३६२६३
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
[himsanskritvartah](http://himsanskritvartah.com)
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

अहमदाबाद-नगरस्य गोटा-
क्षेत्रे ओगनाज-नगर-
स्वास्थ्य केन्द्रस्य उद्घाटनम्
अकरोत् अमितशाहः

हिमसंस्कृतवार्ताः - केन्द्रीयः गृह-सहकारिता-मन्त्री अमित शाहः अहमदाबाद-नगरस्य गोटा-क्षेत्रे ओगनाज-नगर-स्वास्थ्य केन्द्रस्य उद्घाटनम् अकरोत्। एतत् केन्द्रं नागरिकान् उन्नतस्वास्थ्यसेवाः प्रददाति। सः चान्द-लोडिया-नगरे वंदे मातरम्-नगर-स्वास्थ्य केन्द्रम् अपि उद्घाटितवान्, तथा च रानिप-क्षेत्रे वृक्षारोपण-कार्यक्रमस्यान्तर्गतं वृक्ष रोपितवान्। अवधेयम् अस्ति यत् श्रीशाहः स्वस्य संसदीयक्षेत्रस्य द्वि दिवसीय यात्रायाम् अस्ति।

विश्वे चीन-भारतयोः प्राचीनसभ्यताद्वयम् वर्तते, विश्वस्य द्वौ बहुजनसंख्यायुक्तौ देशौ च स्तः- शी जिनपिङ्ग

हिमसंस्कृतवार्ताः तियानजिन् ।

भारतं चीनं च परिवर्तमानवैश्विकस्थितौ द्विपक्षीयसम्बन्धेषु परिष्कारं कर्तुं सहमतौ, वैश्विकदक्षिणस्य द्वौ बृहत् महत्त्वपूर्णौ देशौ इति कारणतः स्वजनानाम् विकासशीलदेशानां च हितस्य रक्षणार्थं कार्यं कर्तुं प्रतिबद्धतां प्रकटितवन्तौ। सप्तवर्षेभ्यः अधिकेभ्यः परं प्रथमवारं चीनदेशस्य यात्रां कृतवान् प्रधानमन्त्री मोदी रविवासरे प्रातःकाले चीनदेशस्य राष्ट्रपतिना शी जिनपिङ्ग इत्यनेन सह द्विपक्षीयवार्ताम् अकरोत्। चीनदेशस्य राष्ट्रपतिना आमन्त्रणेन पीएम मोदीः शङ्घाईसहकारसङ्गठनस्य राष्ट्रप्रमुखानाम् २५ तमे सत्रे भागं ग्रहीतुं तत्र गतः। गत एकवर्षे एतयोः नेतारयोः द्वितीयः समागमः

अस्ति । पञ्चवर्षपूर्वं गलवान् उपत्यकायां द्वयोः देशयोः सैन्यसङ्घर्षस्य अनन्तरं सम्बन्धान् पुनः मार्गं स्थापयितुं प्रयत्नः इति दृश्यते। द्विपक्षीयवार्तायां मोदी स्ववक्तव्ये उक्तवान् यत् भारतं परस्परविश्वासस्य, सम्मानस्य, संवेदनशीलतायाः च आधारेण चीनदेशेन सह सम्बन्धान् अग्रे सारयितुं प्रतिबद्धः अस्ति। सः अवदत् यत् गतवर्षे काजाननगरे शी जिनपिङ्ग इत्यनेन सह वार्तालापस्य अनन्तरं द्वयोः देशयोः सम्बन्धानां सकारात्मकदिशा प्राप्ता अस्ति तथा च सीमायां शान्तेः स्थिरतायाः च वातावरणं निर्मितम् अस्ति। सः अवदत् यत्, “परस्परविश्वासस्य, सम्मानस्य, विश्वसनीयतायाः च आधारेण सम्बन्धं अग्रे नेतुम् वयं प्रतिबद्धाः स्मः” इति ।

प्रधानमन्त्री मोदी उक्तवान् यत् देशस्य २.८ अर्बजनानाम् हितं मानवतायाः कल्याणं च द्वयोः देशयोः सम्बन्धेन सह सम्बद्धम् अस्ति। पीएम मोदी इत्यनेन उक्तं यत् सीमाप्रबन्धनविषये द्वयोः देशयोः विशेषप्रतिनिधियोः मध्ये समझौता कृता अस्ति। कैलाशमंसरोवरयात्रा पुनः आरम्भा अस्ति तथा च द्वयोः देशयोः मध्ये प्रत्यक्षविमानसेवा पुनः आरम्भ्यते। शी जिनपिङ्ग इत्यनेन उक्तं यत् भारतं चीनं च वैश्विकदक्षिणस्य बृहत् महत्त्वपूर्णं च देशं कृत्वा सौहार्दपूर्णसम्बन्धस्य आधारेण देशयोः विकासशीलदेशयोः च हितस्य रक्षणार्थं कार्यं कर्तव्यम्। सः अवदत् यत् भारतं चीनं च परस्परं सफलतायां भागीदाराः भूत्वा अजरं गजं च एकत्र आनेतुं पदानि ग्रहीतव्यानि। सः अवदत् यत्, “चीन-भारतयोः प्राचीनसभ्यताद्वयम् अस्ति। वयं विश्वस्य द्वौ बहुजनसंख्यायुक्तौ देशौ स्मः तथा च वयं वैश्विकदक्षिणस्य अपि महत्त्वपूर्णः सदस्याः स्मः। वयं द्वौ अपि अस्माकं द्वयोः जनयोः कल्याणस्य उन्नयनस्य, विकासशीलदेशानां एकतायाः कायाकल्पस्य च प्रवर्धनस्य, मानवसमाजस्य प्रगतेः प्रवर्धनस्य च ऐतिहासिकं दायित्वं वहामः। तयोः देशयोः कृते सत्परिजनस्य सौहार्दपूर्णस्य च मित्रतां प्राप्तुं समीचीनः विकल्पः अस्ति relations” इति परस्परं सफलतां समर्थयन्तः भागिनः भवेम,

लखनऊनगरस्य विस्फोटकनिर्माणकार्यशालायां विशालविस्फोटः, २ जनाः मृताः, पञ्च जनाः घातिताः

लखनऊ। उत्तरप्रदेशस्य राजधानी लखनऊनगरस्य गुडम्बापुलिसस्थानक्षेत्रस्य बेहताक्षेत्रे रविवासरे प्रातःकाले विस्फोटकनिर्माणकार्यशालायां सहसा विशालः विस्फोटः अभवत्। विस्फोटः एतावत् विशालः आसीत् यत् परितः क्षेत्रं कम्पितम् अभवत्, जनाः स्वगृहात् बहिः तत्स्थानं प्रति धावितवन्तः । दुर्घटनायां २

जनौ मृतौ, ५ जनाः घातिताः सन्ति । घातितानां २ जनानां स्थितिः गम्भीरा अस्ति, तेषां चिकित्सायाः कृते केजीएमयू प्रेषिताः सन्ति। डीएम तथा पुलिस आयुक्तः, एसडीआरएफ तथा अग्निशामक दल स्थले उपस्थितं हैं। विस्फोटः एतावत् विशालः आसीत् यत् विस्फोटकनिर्माण-कार्यशालायाः भित्तिः उड्डीयत । अपि च विस्फोटकनिर्माणकार्यशालां समीपे एकं गृहम् उड्डीयत । तस्मिन् बहवः जनाः क्षतिग्रस्ताः इति कथ्यते । विस्फोटस्य शब्दः दूरं दूरं श्रूयते स्म । तत्स्थानं प्राप्तं पुलिस-अग्निशामकविभागस्य दलं निरन्तरं उद्धारकार्यं कुर्वन् अस्ति। प्रारम्भिक अन्वेषणे पुलिसैः अवैधपटाखाकारखाने बाह्यदस्य विस्फोटः इति वर्णितम्। परन्तु सिलिण्डरविस्फोटस्य सम्भावना अपि अस्ति

तेलङ्गाना-विधानसभायाम् पञ्चविंशत्यधिक पञ्चायती-राज- विधेयकम्, तथा तेलङ्गाना- नगरपालिका-विधेयकम् च सर्व-सम्मत्या स्वीकृतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - तेलङ्गाना-विधान-सभायाम् पञ्चविंशत्यधिक द्विसहस्रतम वर्षस्य पञ्चायत-राज (संशोधन) विधेयकम्, तथा पञ्चविंशत्यधिक द्विसहस्रतमवर्षस्य तेलङ्गाना-नगरपालिका (संशोधन) विधेयकम् च सर्वसम्मत्या स्वीकृतम्, येन आगामि स्थानीय-निकाय-निर्वाचनेषु वंचितवर्गस्थः द्विचत्वारिंशत् प्रतिशतम् आरक्षणस्य कार्यान्वयेन सुकरं भवेत्। द्वाभ्यां विधेयकाभ्यां प्रायः आरक्षणस्य पञ्चाशत् प्रतिशतपरिमितम् सीमाम् अपासार्य, पञ्चायतम् अतिरिच्य नगरपालिकासु सदस्येभ्यः, अध्यक्षेभ्यः, महापौरेभ्यः च निर्वाचने द्वि चत्वारिंशत् प्रतिशतं आरक्षणं प्रदातुं च प्रस्तावः अस्ति।

आपत्कारणतः कस्यापि मणिमहेश- तीर्थयात्रिणः मृत्युः नाभवत् : मुख्यमंत्री

मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुखुः उक्तवान् यत् मणिमहेशयात्रायाः समये कोऽपि भक्तः आपदि न मृतः। ये भक्ताः मृताः, ते दुर्घटनायाः दुर्घटिताः अभवन् वा श्वासप्रश्वासयोः कारणेन मृताः वा। सः अवदत् यत् इदानीं कोऽपि भक्तः मणिमहेशे न अटति। सर्वे भक्ताः भरमौरम् आनीय पुलिससन्निधौ चम्बानगरं प्रेष्यन्ते। भक्तानाम् अपि विमानयानं क्रियते। बृहत् हेलिकॉप्टरेण अधिकाधिकं भक्तान् चम्बानगरं आनेतुं प्रयत्नाः क्रियन्ते। एतदर्थं भरमौर-नगरे उपयुक्तं स्थानं अन्वेष्यते। मार्गान् उद्घाटयितुं पोक्लेने, जेसीबी च नियोजिताः सन्ति। धनस्य अभावः न भविष्यति। अधिकमृत्युपक्षाणां प्रश्ने मुख्यमंत्री अवदत् यत् केवलं मण्डलप्रशासनस्य विवरणानि एव सम्यक् प्रामाणिकानि च सन्ति। केचन भक्ताः जलप्लावनेन जनानां अपवाहस्य भयं प्रकटितवन्तः, परन्तु तस्य प्रमाणं नास्ति। वर्षाप्रभावितस्य भरमौर-मणिमहेशयात्राक्षेत्रस्य वृत्तान्तं ग्रहीतुं आगतस्य मुख्यमन्त्रिणः चक्रविमानं अवतरणस्थले न अवतीर्णवान्। तदनन्तरं मुख्यमंत्री-महोदयेन चम्बायाः बहिः करियां स्थितं हेलीपैड्-स्थले प्रत्यागन्तुम् अभवत्। सः भरमौर-मणिमहेश-क्षेत्रे क्षतिं कृत्वा चक्रविमानात् एव विमान-सर्वेक्षणं कृतवान्।

चम्बायां जलशक्तिविभागे 394 पेयजलयोजनाः पुनर्स्थापिताः 100 कोटिरुप्यकाणां क्षणिः - मुकेश अग्रिहोत्री

कुलम् 829 जलापूर्ति योजनाः प्रभाविताः सन्ति, येषु 394 योजनानां आंशिकरूपेण पुनर्स्थापनं कृतम् अस्ति। अवशिष्टानां योजनानां शीघ्रं पुनर्स्थापनार्थं शीघ्रं कार्यं क्रियते। विशेषतः चम्बा-भरमौरक्षेत्रे स्थानीयस्रोताभ्यां अस्थायीजलापूर्तेः व्यवस्था क्रियते। विभागीय-अनुमानानाम् अनुसारं एतासां योजनानां पूर्णतया पुनर्स्थापनार्थं चत्वारि पञ्चदिनानि अपि भवितुं शक्नुवन्ति। उपमुख्यमंत्री आश्रय-पुनर्स्थापन-कार्ये प्रवृत्तानां कर्मचारिणां साहसस्य, समर्पणस्य च प्रशंसाम् अकरोत्। सः अवदत् यत् मणिमहेशयात्रायाः समये कर्तव्यनियोजिताः सर्वे 81 कर्मचारिणः सुरक्षिताः सन्ति। मुकेश अग्रिहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् राज्यसर्वकारः प्रभावितक्षेत्रेषु जनानां कृते यथाशक्ति साहाय्यं करिष्यति। जलापूर्तिव्यवस्थायाः कोटिरुप्यकाणां हानिः अभवत्। मण्डलस्य सामान्यीकरणाय दृढपदानि क्रियन्ते।

‘यात्रातः आगच्छन्तः जनाः सर्वकारस्य पटाक्षेपं कुर्वन्ति, मन्त्रिणि दुर्व्यवहारस्य आरोपः लज्जाजनकम्’ - जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला।

जयरामठाकुरः अवदत् यत् एतावता महता विपक्षनेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् तीर्थयात्रायां दुःखदघटनायाः मध्ये सर्वकारः जनान् स्वस्य पोषणार्थं त्यक्तवान्। चम्बां भक्तानां कष्टानां सम्मुखीकरणं कर्तव्यम् चक्रविमानेन गन्तुं पञ्चभ्यः जनानां कृते 94 सहस्राणि रुप्यकाणि गृहीतानि। ये जनाः आपदः अवसरे परिणमयन्ति तेषां उपरि सर्वकारस्य नियन्त्रणं नास्ति। जनानां उद्धारस्य मिथ्याचित्रं सर्वकारः ददाति। अद्यापि तत्र सहस्राणि जनाः अटन्ति। तेषां का स्थितिः, आलम्बितानां कुटुम्बानां का स्थितिः, केवलं अनुमानं कर्तुं शक्यते। उत्तरदायी मन्त्री तत्र गत्वा अपि भक्ताः सह विवादं कर्तुं व्यग्रः अस्ति? यदा सर्वकारस्य असफलतायाः कारणेन व्याकुलाः जनाः मन्त्रिणं प्रश्नान् पृच्छन्ति तदा मन्त्री तान् पृच्छति यत् कः आहूतवान्? मन्त्रीविरुद्धम् एतादृशाः आरोपाः कृताः इति अतीव लज्जाजनकम्। किं एतादृशी भाषा आपदापीडितैः सह प्रयोक्तव्या, व्यवहारं च कर्तव्यम्? किं हिन्दुभक्तानाम् आश्रयस्य व्यवस्था एतादृशी भविष्यति? जयरामठाकुरः अवदत् यत् मणिमहेशयात्रायाः समये चम्बाजनपदस्य स्थानीयजनाः आपदाकारणात् निरुद्धानाम् जनानां महान्तं पालनं कृत्वा अतिथिवत् सम्मानं दत्तवन्तः। एषा अस्माकं परम्परा संस्कृतिः च। अस्माकं 'अतिथिः देवो भव' परम्परा पूर्णं कृत्वा मणिमहेशयात्रायां प्रमुखायाः तीर्थयात्रायाः मणिमहेशसदृशस्य देवदूतवत् भक्तानां सहायतां कृतवन्तः सर्वे तीर्थयात्रायाः प्रति सर्वकारस्य उदासीनता अतीव दुर्भाग्यपूर्णा अस्ति।

HP Rain - हिमाचले रोगी वाहनं पतितम्, शिमलायां यानानि मलिनावशेषे निमज्जितानि

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। हिमाचले वर्षायाः विनाशः न निवर्तते। ऋतुविज्ञानविभागेन ऊना, बिलासपुरं, शिमला, सोलनं, सिरमौरः च जनपदेषु रक्त-सचेतना कृता अस्ति। यदा तु हमीरपुरं, काङ्गडा, कुल्लूः, मण्डी, किन्नौरः इत्यादीनां कृते पीत-सचेतना कृता अस्ति। तस्मिन् एव काले शुक्रवासरे रात्रौ शनिवासरे च प्रातःकाले राज्ये पञ्चस्थानेषु मेघविस्फोटस्य कारणेन बहूनि गृहाणि, वाहनानि, सेबवृक्षाः च महतीं क्षतिं प्राप्नुवन्ति। कुल्लूजनपदस्य हिडिंव, शरवी, बशला, रामपुरस्य ज्यूरीक्षेत्रस्य बधालः, चम्बायाः चुराहः इत्यत्र च मेघविस्फोटाः अभवन्। रामपुरस्य 12/20 क्षेत्रे भूस्खलनेन पञ्च गृहाणि क्षतिग्रस्तानि। अत्र पिता पुत्रः च भग्नावशेषस्य अधः निहितौ आहतः। शनिवासरे मणिमहेशयात्रामार्गे अटन्तः 6000 भक्ताः उद्धारं सर्वकारीयनिजीवाहनैः स्वगृहं प्रेषिताः। मुख्यसचिवः अवदत् यत् सम्प्रति भरमौरं 5,000 मणिमहेश-यात्रिकाः, चम्बायां 400 च अटन्ति, येषां उद्धारः क्रियते। रजेरातः परं भरमौर-पठानकोटराजमार्गः बाधितः अस्ति। अत्र 20 किलोमीटरपर्यन्तं मार्गः भूमौ ध्वस्तः अस्ति। भरमौर-पाङ्डी, चुराह-शेषलोकात् छिन्नाः भवन्ति। शुक्रवासरे रात्रौ चुराहस्य सतनालापर्वते मेघविस्फोटस्य कारणात् बैरागढं, देवीकोठी, टेपा, वाहनमार्गं, तवाईसेतुं च सम्बद्धं सतनालासेतुः पुरतः पञ्च लघुसेतवः प्रक्षालिताः। कुल्लूजनपदस्य निथरस्य बशलाग्रामस्य समीपे शुक्रवासरे रात्रौ 10:00 वादने मेघविस्फोटः जातः। अत्र चत्वारि गृहाणि, सेब-उद्यानानि च क्षतिग्रस्तानि सन्ति। रामपुरस्य ज्यूरी-बधालस्य मेघविस्फोटस्य कारणेन बधाल-सरहानयोः चत्वारि गृहाणि फलोद्यानानि च नष्टानि अभवन्। बधालस्य धराली-उपनद्यां जलप्रलयस्य कारणात् राजमार्गस्य सेतुः रात्रौ निरुद्धः अभवत्, ततः सर्वं जलं, मलिनमवशेषः च आवासीयक्षेत्रेषु प्रविष्टम्। बन्धुगृहेषु जनाः शरणं कृतवन्तः। अत्र पिता पुत्रः च भग्नावशेषस्य अधः निहितौ, ये ग्रामजनैः बहु परिश्रमेण बहिः आकृष्टौ। शुक्रवासरे रात्रौ कुल्लूमण्डले प्रचण्डवृष्टेः मध्यं बङ्गारे द्वयोः स्थानयोः मेघविस्फोटस्य घटनाः अभवन्।

भगवतो बद्धीविशालकृपाप्राप्तः श्रीज्ञानीगोलोकधाम्नः (उत्तराखण्डः) अध्यक्षः, डॉ.रमेशचन्द्रपाण्डेयः

स्थापनादिवसम् आलक्ष्य एकलक्षं रूप्यकाणि उत्तराखण्डविद्वत्सभायै प्रायच्छत्

प्रकटयति, आभारं च निवेदयति। भवतः दीर्घायुषः, उत्तमस्वास्थ्यस्य, निरन्तरं प्रेरणादायिनः नेतृत्वस्य च मंगलकामनां कुर्वन् प्रणमति। आगामिनि सितम्बर-मासस्य द्वितीये दिनाङ्के संस्थायाः स्थापना-दिवस-समारोहः अतीव भव्ये गरिमायुक्ते च वातावरणे सम्पन्नो भविष्यति। अस्मिन् सन्दर्भे नवगठिता कार्यकारिणी समाजस्य प्रमुखान् गणमान्यान् विशेषेण समादरेण आमन्त्रयति। मुख्यातिथिरूपेण नगरस्य माननीयः महापौरः श्रीमान् सौरवः थपलियालः स्वयमेव उपस्थितः भविष्यति, येन कार्यक्रमस्य गरिमा समृद्धिं गमिष्यति। तस्य आगमनात् उत्साहः गौरवञ्च समारोहं व्याप्नुयात्।

संरक्षण-पीठे विराजमानः पूज्यः १००८ महन्तः कृष्णगिरिः महाराजः स्वीयेन सान्निध्येन आशीर्वचनेन च सर्वान् प्रति वन्दनीयो प्रेरणादायी च भविष्यति। तस्य दिव्या उपस्थितिः कार्यक्रमम् आध्यात्मिकेन तेजसा मण्डयिष्यति। अस्मिन् समारोहे उपस्थास्यन्ति — औदार्यप्रतिमा श्रीज्ञानीगोलोकधाम्नः अध्यक्षः, ज्योतिषपीठस्य धर्माधिकारी च, समादरणीयः संरक्षकः डॉ. रमेशचन्द्रः पाण्डेयः, सुप्रसिद्धः कथा-व्यासौ आचार्यः श्रीशशाङ्कः डिमरी, शिवप्रसादः ममगाई इत्येतौ, सभायाः प्रथमाध्यक्षः उदयशङ्करः भट्टः, भरतरामः तिवारी, पवनशर्मा, रामलखनः गैरोला, डॉ. रामभूषणः बिजलवाणः, देविप्रसादः ममगाई, विजेन्द्रः ममगाई, डॉ. सन्दीपः रतूडी, अनुसूयाप्रसादः देवली, जयप्रकाशः गोदियालः, जयदेवः सुंदरियालः, अन्ये च सर्वे संरक्षकाः पूर्वपदाधिकारिणो लोकमान्यविद्वज्जनाश्च। एते सर्वे स्वगम्भीरैः विचारैः कार्यकारिणी-सदस्येभ्यः उपस्थितजनसमुदायेभ्यश्च नूतनसंकल्पेषु प्रेरणां दास्यन्ति। नवगठितया कार्यकारिण्या एतादृशान् महनीय-व्यक्तित्वान् एकस्मिन् एव मञ्चे आमन्त्रयितुं कृतः यत् प्रयत्नः प्रमाणयति यत् भविष्यति काले संस्था उज्ज्वल-भविष्यं प्रति निरन्तरं प्रतिगमिष्यति। एतेषां सर्वेषाम् आदरणीयानाम् अतिथीनाम् उपस्थितिरेव समारोहं केवलं औपचारिकम् अकृत्वा, अपि तु समाजस्य संस्कृतेः च पुनरुत्थानस्य महोत्सवत्वं प्रदास्यतीति।

देशं वोकल फॉर लोकल इति मंत्रेण सह आत्मनिर्भर भारतम् विकसित भारतम् भविष्यति- मनकीबातकार्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रधानमंत्री नरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् देशं वोकल फॉर लोकल इति मंत्रेण सह आत्मनिर्भर भारतम् विकसित भारतम् इत्युभे लक्ष्ये प्रति अग्रेसरति। आकाशवाण्याः मन की बात इति कार्यक्रमे स्व विचारान् प्रकटीकुर्वन्, श्री मोदी प्रोक्तवान् यत् पर्वणां समये देशवासिनः स्वदेशे निर्मितानि वस्तूनि कदापि न विस्मृतव्यानि। प्रधानमंत्री अवदत् यत्, "एकं भारतं श्रेष्ठं भारतं इत्यस्य भावः, देशस्य एकतायै, राष्ट्रस्य विकासाय च अति महत्वपूर्णः अस्ति। क्रीडाः अस्मिन्नेव महत्वपूर्णं भूमिकां निर्वहन्ति।" श्रीमोदिना भणितं यत्, "यः क्रीडति सः एव विकसति। असौ श्रीनगरस्य डल-झील इत्यत्र आयोजिते प्रथमे खेले इंडिया वाटर स्पोर्ट्स फेस्टिवल इत्यस्मिन् विषये चर्चां विहितवान्। येषु आदेशात् अष्ट शत क्रीडकाः भागं अभ्यन्तः। कार्यक्रममावधौ प्रधानमंत्री ओडिशायाः रश्मिता साहू श्रीनगरस्य मोहसिन अली, चोभाभ्याम् सह परिचर्चां विहितवान्। असौ प्रोक्तवान् यत् रॉयल प्रीमियर लीग इत्यस्य प्रथमे दिवसे क्रिकेटक्रीडावधौ जम्मू-कश्मीरस्य पुलवामाजनपदस्य क्रीडांगणे बहुसंख्यायां जनाः एकत्रिताः अभवन्। श्री मोदी प्रोक्तवान् यत् सहस्रोत्पथिकाः जनाः रात्रावधौ क्रिकेटक्रीडया आनंदिताः सज्जाताः। एतत् दृश्यं अकल्पनीयं अस्ति। प्रधानमंत्री अवदत् यत् अस्मिन् प्रावृट् समये प्राकृतिक आपदाः प्रचलन्ति। असौ प्रोक्तवान् यत् विगतेषु सप्ताहेषु देशे जलप्लावनेन भूस्खलनेन च अनेकाः घटनाः दुर्गोचरीभूताः। एताभिः घटनाभिः देशवासिनः दुःखम् अनुभवन्ति। श्री मोदिना प्रत्येकं नागरिकं प्रति आभारं प्रकटितम् ये अस्मिन् काठिन्य समये मानवतां सर्वोपरि परिलक्षिता।

रोगीवाहनं नियन्त्रणं त्यक्त्वा गभीरे गर्ते पतितम्

किरतपुर-मनाली-चतुर्भक्ति-मार्गे मण्डी-जनपदस्य झलोगी-समीपे रविवासरे प्रातःकाले एका बृहत् दुर्घटना निवारिता अभवत्। अत्र क्षतिग्रस्तमार्गेण गच्छत् रोगीवाहनं सहसा नियन्त्रणं त्यक्त्वा गभीरे गर्ते पतितम्। दुर्घटनायां एम्बुलेन्सचालकः घातितः, सौभाग्येन तु ब्यास्-नद्याः विसर्जनात् अल्पदूरे एव वाहनम् स्थगितम्। एम्बुलेन्सः नेरचौक चिकित्सा महाविद्यालये रोगीम् अवतार्य कुल्लुं प्रत्यागच्छति स्म। दुर्घटनासमये एम्बुलेन्समध्ये कोऽपि रोगी अन्यः वा व्यक्तिः नासीत्।

झलोगीसमीपे क्षतिग्रस्तभागं गत्वा एम्बुलेन्सयानं संतुलनं त्यक्त्वा मार्गाद् आवर्त्य गर्ते पतितम्। तत्र गच्छन्तः अन्ये चालकाः तत्क्षणमेव पुलिस-स्थानीयजनानाम् सूचितवन्तः। तत्स्थानं प्राप्तानां पुलिस-स्थानीयजनानाम् साहाय्येन चालकं बहिः आकृष्य प्रथमचिकित्सां दत्ताम्। पश्चात् रिकवरी वैनस्य साहाय्येन एम्बुलेन्सं गर्तात् बहिः आकृष्टम्। दुर्घटनाकारणात् किञ्चित्कालं यावत् चतुर्भक्ति-समर्पदसदृशी स्थितिः आसीत्। निरन्तरं प्रचण्डवृष्ट्या भूस्खलनस्य च कारणात् किरतपुर-मनाली चतुर्भक्ति-मार्गस्य अनेकस्थानेषु क्षतिः अभवत्।

मुख्यमन्त्री स्थितिसमीक्षां कृतवान्, राहतस्य उद्धारकार्यस्य च त्वरिततां कर्तुं निर्देशं दत्तवान्
रविवासरे मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः शिमलानगरं प्राप्तमात्रेण राज्ये निरन्तरवृष्टेः स्थितिः, तथा कृता क्षतिः च समीक्षां कृतवान्। अपराह्णे प्रायः २ वादने सर्वकारीयनिवासस्थानं ओक ओवरं प्राप्य सः मुख्यसचिवात् विस्तृतसूचनाः गृहीतवान्। मुख्यसचिवः

प्रभावितक्षेत्राणां स्थितिं तत्र क्रियमाणानि पदानि च सूचितवान्। मुख्यमन्त्री आश्रय-उद्धारकार्यं शीघ्रं कर्तुं निर्देशं दत्त्वा जनानां सुरक्षा सर्वकारस्य सर्वोच्चप्राथमिकता इति अवदत्। सः आश्वासनं दत्तवान् यत् राज्यसर्वकारः प्रत्येकं प्रभावितपरिवारेण सह दृढतया तिष्ठति। प्रशासनिकनिर्देशान् अनुसृत्य सावधानाः भवेयुः, नदीतीरस्य समीपं गन्तुं च परिहरन्तु इति सः आह्वानं कृतवान्। मुख्यमन्त्री अवदत् यत् ऋतुविभागेन आगामित्रिदिनानां कृते प्रचण्डवृष्टि-सचेतना कृता अस्ति तथा च सम्प्रति राज्यस्य अधिकांशेषु भागेषु प्रचण्डवृष्टिः प्रचलति। एतादृशे सति सर्वे सावधानाः भूत्वा विपत्तौ निरुद्धानां जनानां साहाय्ये सहकार्यं कुर्वन्तु। मुख्यमन्त्री शनिवासरे आपदाग्रस्तानां चम्बा-काङ्गडा-मण्डलानां विमान-सर्वेक्षणं कृतवान् आसीत्। अद्य तस्य कुल्लुमण्डलं गन्तुं कार्यक्रमः आसीत्, परन्तु प्रतिकुलत् तस्मिन् बाधकः अभवत्। एतादृशे परिस्थितौ चण्डीगढतः मार्गेण शिमलानगरं प्रत्यागन्तुम् अभवत्।

श्रीमद्भागवतप्रवचनम् - २६

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

गोकर्णेन एकः वैष्णवब्राह्मणः मुख्यश्रोतृरूपेण तत्र नियुक्तः । ततः सः प्रथमस्कन्धतः हि स्पष्टस्वरेण कथां श्रावयितुम् आरभत । सायङ्काले यदा कथाविश्रामः कृतः, तदा एका विचित्रा घटना सञ्जाता । सभासदां पुरतः हि, तेषां पश्यतां सतां वंशस्य एकः ग्रन्थिः सशब्दं भिन्नः अभवत् । एवं द्वितीये दिवसे सायं द्वितीयग्रन्थिः भिन्नः जातः, एवं तृतीयदिने तृतीयः, इत्येवं क्रमेण सप्तदिवसेषु सप्तग्रन्थयः भिन्नाः अभवन् । ततः सर्वग्रन्थीन् भित्त्वा, द्वादशस्कन्धानां श्रवणेन पवित्रीभूय च धुन्धुकारी प्रेतयोनितः मुक्तः अभवत्, तथा सः दिव्यरूपं धृत्वा सर्वेषां पुरतः प्रकटी अभवत् । तस्य मेघसमं श्यामशरीरं, पीताम्बरतुलसीमालादिभिः

सुशोभितम् आसीत्, तथा शिरसि मनोहरमुकुटं, कर्णयोः कुण्डलादिकं राजमानम् आसीत् । ततः सः झटिति एव स्वभ्रातरं गोकर्णं प्राणमत्, उक्तवान् च - 'प्रेतयोनियन्यात् दारुणकष्टात् त्वया अहं मोचितः बन्धो ! धन्योऽसि त्वम्' इति । श्रीमद्भागवतकथा इयं प्रेतपीडायाः विनाशं करोति, धन्या कथेयम् ! एवं श्रीकृष्णचन्द्रस्य धामप्रदात् सप्ताहपारायणम् इदमपि धन्यम् ! यदा सप्ताहश्रवणस्य अवकाशः सौभाग्यं वा आयाति, तदा सर्वपापानि भयात् कम्पन्ते, कारणं भागवतकथा शीघ्रं हि तानि नाशयति । यथा अग्निः आर्द्रशुष्कलघुस्थूलादीनि सर्वविधानि काष्ठवस्तूनि दहति, तथैव सप्ताहश्रवणं मनसा, वचसा, कर्मणा कृतानि नूतनप्राचीनानि, लघुगुरुपापानि ध्वंसी करोति । देवसभायां विद्वांसः अवदन् यत्, अस्मिन् भारतवर्षे यः श्रीमद्भागवतकथां न शृणुयात्, तस्य जन्म वृथैव इति । मनुष्येण मोहपूर्वकं रक्षितमिदं अनित्यशरीरं, सुपुष्टं बलवद्वा हि भवेन्नाम, अनेन कः लाभः, यदि श्रीमद्भागवतकथां न कदापि श्रुता स्यात् ? अस्थि हि अस्य शरीरस्य आधारभूतमस्ति, स्नायुभिः एतत् बद्धमस्ति । तदुपरि मांसरुधिरादिभिः लेपितमस्ति, चर्मावेष्टितं चैतत् । अस्य प्रत्येकं अङ्गं दुर्गन्धः निस्सरति, यतोहि एतत् शरीरं मलमूत्रादीनां पात्रं हि वर्तते । वृद्धावस्था, शोकः इत्यादिकारणात् एतत् शरीरं परिणामे दुःखमयं हि कथ्यते, रोगस्य तु एतत् गृहमेव अस्ति । एतत् निरन्तरं कयापि कामनया पीडितं भवति, कदापि अस्य तृप्तिर्न जायते । एतस्य सततं धारणमपि मनुष्यस्य कृते कश्चन भारः एव । अस्य रोमे रोमे दोषः भरितः अस्ति, एतत् क्षणभङ्गुरमस्ति, अर्थात् सहजतया, क्षणाद्वा नश्यति । अन्तकाले यदि एतत् गतं पात्येत, तर्हि अस्मात् कीटाः उत्पद्यन्ते, एवं यदि कश्चन पशुः एतत् खादेत्, तर्हि अस्मात् विष्टा भवति, एवञ्च यदि एतत् अग्नौ पात्येत, तर्हि इदं भस्मी भवेत् । एतस्य एवं तिस्रः गतयः कथ्यन्ते । एतादृशेन अस्थिरेण शरीरेण मनुष्यः अविनाशिफलं प्राप्तुं किमर्थं वा न प्रयतेत ? प्रातःकाले संस्कृतम् अन्नं, साङ्कालपर्यन्तं विनश्यति ; पुनः तदेव अन्नरसेन पोषितस्य अस्य शरीरस्य नित्यता वा हि कुतः ? इति, शुभम् । (माहात्म्यम् - ०५/४७-६१)

अध्येतावार्ताकार्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ता, ईदरधरीजः हैदराबादः

नन्दिनी- नमो वः । अद्यतनं 'अध्येता' इत्यस्य वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि । नमस्ते काव्ये ।
काव्ये- नमो वः नन्दिनी ! अद्यतन-मुख्यवार्तासु प्रथमा अस्ति यत् प्रधानमन्त्रिणः मोदिनः नूतना 'प्रतिभासेतु' योजना 'सङ्गलोकसेवायोग' परीक्षायां यः स्वल्पेनापि असफलः जातः, तस्य जीवनं परिवर्तयितुं शक्नोति ।
काव्ये- वार्तां श्रुत्वा चिन्तयामि यत् एतादृशाः योजनाः समाजाय अतीव लाभदायकाः सन्ति । द्वितीय-मुख्यवार्तानुसारं प्रधानमन्त्रिणा मोदिना नूतने 'मनोगत'-कार्यक्रमे वर्षाकाले सहस्रशः जनान् रक्षितवद्भ्यः सुरक्षा-बलेभ्यः प्रशंसा कृता ।
काव्ये- सुरक्षा-बलैः कृतं तत् कार्यं प्रशंसनीयम् अस्ति । तृतीय-मुख्यवार्तानुसारं सर्वोच्च-न्यायाधीशः विक्रमनाथः वैश्विक-ख्याति-प्राप्त्यर्थं वीथि-श्रृङ्खलः कृतज्ञताम् प्रकटितवान् ।
काव्ये- न्यायाधीशेन दत्तं तत् कथनं विवादजनकम् । चतुर्थी-मुख्यवार्तानुसारं 'जी७' तथा 'एससीओ' इत्येतयोः गणयोर्युद्धे कः समूहः वास्तविक-शक्तिं धरति, किम् एकः अपरं प्रतिरोद्धुं शक्नोति इति प्रश्नः अस्ति ।
काव्ये- वैश्विक-शक्ति-सन्तुलनस्य एषः विषयः सदैव महत्त्वपूर्णः वर्तते । पञ्चमी-मुख्यवार्तानुसारम् इन्दौर-गमनोद्देशेन प्रस्थितम् 'एअर इण्डिया' विमानम्, एकस्मिन् यन्त्रे अग्नि-भीत्या मध्ये एव प्रत्यागतम् ।

संयोगिता चौहानः

संयोगिता पृथ्वीराजतृतीयस्य पत्नी आसीत् । पृथ्वीराजेन सह गान्धर्वविवाहं कृत्वा सा पृथ्वीराजस्य अर्धाङ्गिनी अभवत् । इतिहासस्य महत्त्वपूर्णघटनासु संयोगिताहरणम् अपि परिगण्यते । पृथ्वीराजस्य त्रयोदशी राज्ञी संयोगिता अतिरूपवती आसीत् । संयोगितायाः नामान्तराणि तिलोत्तमा, कान्तिमती, संजुक्ता च । संयोगितायाः जन्म कन्नौज-आख्ये प्रदेशे अभवत् । तस्याः पितुः नाम जयचन्द्रः आसीत् । पृथ्वीराजरासोकाव्यस्य

संयोगितास्वयंवरनामके विभागे अबद्धानात् । प्रेमशास्त्रेषु एतादृशी उल्लिखितं यत्, संयोगिता पूर्वजन्मनि कन्या मुग्धा इत्युच्यते । राम्भा-आख्या अप्सराः आसीत् । मुग्धायाः संयोगितायाः हृदयस्थस्य कस्यचित् ऋषेः शापत्वात् सा संयोगितात्वेन पृथिव्याम् अवातरत् इति । संयोगितायाः उल्लेखः विवेधेषु काव्येषु भिन्नरूपेण प्राप्यते । यथा पृथ्वीराजरासोकाव्ये संयोगिता, पृथ्वीराजविजयमहाकाव्ये तिलोत्तमा, सुरजनचरितमहाकाव्ये कान्तिमती च । पृथ्वीराजरासोकाव्ये, सुरजनचरितमहाकाव्ये च स्पष्टोल्लेखः अस्ति यत्, संयोगिता जयचन्द्रस्य पुत्री आसीत् । पृथ्वीराजविजयमहाकाव्यस्य महान् भागः क्षतियुक्तः वर्तते । परन्तु तत्रापि गङ्गानद्याः तटे विकसिते कस्मैश्चित् ग्रामे संयोगितायाः जन्म अभवत् इति उल्लेखः प्राप्यते । इतिहासविदां मतम् अस्ति यत्, तत् नगरं निश्चयेन कन्नौजनगरम् आसीत् इति । संयोगिता यदा यौवने प्रापत्, तस्मिन् काले आभारतं पृथ्वीराजस्य वीरतायाः चर्चा आसन् । संयोगिता यदा पृथ्वीराजस्य वीरतायाः कथाः अशृणोत्, तदा सा पृथ्वीराजे प्रेमपाशेन

राधा

सा (मोक्षच्छावती)मोक्षकाङ्क्षिणी राधा गोपी कृष्णसखी तथा । कृष्णस्याधरे वेणुः हृदये स्पन्दनं यथा ॥ सर्वं कृष्णमयं विश्वं राधामयस्तु माधवः । शाश्वतस्नेहचिह्नन्तु शक्तिः पराऽच्युतस्य वै । मग्नो रासविलासे वै मोहनः सह राधया । परं वृन्दावनत्यागात् विरहव्याकुला हि सा ॥ कदापि मेलनत्रैव एतत् वै मनुचिन्तनम् । दूरे वा न समीपे तौ परस्परं सदा रतौ ॥ सा तु कृष्णमयी सदा न वियोगस्तयोः कदा । यस्याः कृष्णमयाः प्राणाः राधाराज्ञी नमामि ताम् ॥ दीक्षितमानसी ।

